

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM Monošter, 4. januarja 2018 - Leto XXVIII, št. 1

stran 2-3

PODKEV JE ZNAMENJE SREČE

BOŽIČNO PRAZNOVANJE V VRTCU ŠTEVANOVCI
stran 3

KOMORNI ZBOR JE IMEL PESTER DECEMBER
stran 5

NE SRAMUJTE SE MATERNOGA GEZIKA
stran 6-7

SPET SMO NA ZAČETKU

Življenje sestavljajo nenehno ponavljajoči se cikli začetkov in koncev, dan-noč, rojstvo-smrt, pomlad-poletje-jesen-zima, začetek šolskega leta-konec šolskega leta, sreča-nesreča, veselje-žalost, zdravje-bolezen, ljubezen-sovrastvo-preziranje, mir-vojna, staro leto-novo leto, kar lahko doživljamo tudi kot možnosti preobrazbe (iz nečesa v nekaj, duhovno rast), menjavanje polov (plus v minus ali obratno) ali zgolj fizikalno spremembo agregatnega stanja (sublimacija, taljenje, vrenje, zamrzovanje), morda pa celo kot usodo, ki je nekje za nas zapisana v zvezdah, zato smo vsi malo, nekateri bolj, drugi manj, ravno ob iztekanju starega leta, vraževerni. Zanima nas, kakšno bo novo, prihajajoče leto. Veliko ljudi nestrpno čaka veseli december, poln lučk, smrečic, okrasja, daril in mamljivih reklam trgovcev, ki točno vedo, kaj nas bo osrečilo. Večina si privoščiti neko pregreho, malo zabave, obilo hrane in alkohola, druženje s prijatelji in sorodniki pa še malo lenarjenja za povrh, ker konec koncev zapuščamo nekaj starega, preživetega, zato nič več ne bo, kot je bilo v preteklosti, postavljamo nove temelje, pišemo in govorimo o novoletnih zaobljubah, prijateljem in znancem, za katere dobri del starega leta nismo imeli niti nekaj minut časa, pošiljamo »svetleče angelčke, puhaste snežinke in tisočero utripajočih lučk v snežni idili besednih puhlic«, najdenih na spletu pod naslovom Novoletna voščila. In tako minejo bleščeči božično-novoletni prazniki in vračamo se v januarско realnost, ponovni začetek, ko bi morale biti vse naše zaobljube vpeljane v vsakdanjo rutino življenja, pa žal niso, ker ne zmoremo, ker nas vsakodnevni stres uničuje in ker imamo možnost še enkrat in še enkrat, kar nam ni uspelo – in nam najverjetneje tudi tokrat ne bo – ponoviti zopet naslednje leto in tako do konca...

Življenje na Zemlji je skrivnostno. Rodimo se, živimo, delamo, morda vmes tudi uživamo, večino časa pa garamo in vsak po svoje trpimo in se borimo za... nekaj, karkoli pač, mogoče so to materialne dobrine, ki nam bodo omogočile lepo in brezskrbno staranje, ali je to kariera, ki nas bo popeljala v knjigo slavnih in nesmrtnih, morda pa so to zgolj ne preveč lepi medsebojni družin-

ski odnosi, v katerih je potrebno vztrajati zaradi otrok ali samo za to, da ne bomo na stara leta sami in osamljeni, čeprav smo že sedaj... Naložba je pač naložba, vse ostalo je neodgovornost... Tudi Jezusovo rojstvo je zavito v skrivnost in mističnost. Rodil se je 25. decembra, tako kot že pred njim Krišna iz Indije, Horus iz Egipta, Mitra iz Perzije, Buda iz Indije, Adonis iz Grčije, Indra iz Tibeta, Bedru z Japonske in še kdo... Sami sveti možje, stebri različnih ver in verovanj, vsi realni in resnični za milijone vernikov po vsem svetu. Resnica je to, v kar smo prepričani in kar verjamemo, da je res... Torej mi fizikalno-filozofska načela v smislu: Vse je res, nič ni res ali stari dober izrek: Vse je relativno, omogočajo, da se malce pozabavam z letom, ki je pred nami...

Začelo se je leto 2018, po gregorijanskem koledarju, imenovanem po papežu Gregorju XIII., naš koledar imenujemo tudi krščanski, zahodni ali sončni koledar in naj bi ga uporabljali skoraj po vsem svetu. Obstaja pa seveda tudi julijanski, kitajski, japonski, muslimanski, židovski, iranski, hindujski in še bi jih lahko naštevale in seveda vsak med njimi prinaša drugačno štetje let. In vsak narod/vera/kultura verjame, da je njihovo štetje edino pravilno, ker obstajajo za to močni dokazi v znanstvenih knjigah, verskih spisih, astroloških kartah, v zadnjem času pa na Wikipediji.

Torej leto, ki je pred nami, v numerološkem pogledu je leto 2018 v seštevkju število 11 (2+1+8=11), kar naj bi bilo »Mojstrsko število«, ki nosi v sebi posebno moč, saj vibrira z visoko frekvenco in zato ima zelo velik naboj in je težko obvladljivo (povzeto po Wikipediji in razumljivo posvečenemu krogu poznavalcev numerologije), po kitajskem horoskopu pa je 2018 leto rjavega psa, realnega, zemeljskega in dejavnega znamenja, in ni namenjeno zaspancem in omahljivcem. Uspešnejši bodo dejavni in k ciljem naravnani ljudje, zato se vsi skupaj hitro zbudimo iz novoletnega sanjarjenja in uresničimo vsaj kakšno od novoletnih zaobljub, še preden se zopet najdemo na začetku...

Pa srečno in zdravo 2018!

Metoda Perger

SREČNO 2018 !

PODKEV

En dober keden pred slovenskim državnim svetkom (*dan samostojnosti in enotnosti*

skupine Marko Novak. »Začnili smo že v osnauvnoj šavli, spoj smo se dobro čutili.

Folkorna skupina »Podkev« Turističnega društva Miklavž pri Ormožu

Republike Slovenije - 26. december) je slovenski generalni konzul v Monoštri dr. Boris Jesih v varaški Refektorij pauzvo spoj dosta gostov z bejdvej strani grajnec na svetešnjo srečanje. Navzauči so leko vidli bogati kulturni program, gor so staučili mla-

Brodili smo, zakoj bi enjali nika, kak tak dobro dé. Kak središnješavulci pa študenti smo dale pelali delo kak mladinska skupina,« smo zvödali od gospauda Novaka, šteri je tapravo, ka ne plešejo samo domanje plese. »Največ plesov mammo rejsan z

Pojbinska pesmarska skupina Kogovski dečki

di iz okaulice štajerskoga varša Ormož - gde je generalni konzul gorrasso.

Na odri smo se vidli sükati člane Folkorne skupine »Podkev« Turističnega društva Miklavž pri Ormožu, v lejpi gvantaj so nutpokazali plese svoje rodne krajine. »V našoj skupini so zvekšoga mladi lidgé, šteri radi plešejo pa igrajo. Delujemo že osem lejt, dostakrat gorstaučimo. Odimo na tihinsko tö, kak na priliko gnes,« nam je pripovejdo pomočnik mentorice

vzhodnoštajerske krajine, depa plešemo koroške plese tö. Doma smo spoj pauleg Prekmurja, zatok so nam tisti plesi tö ranč tak blüzi. Tau vse tak, kak more biti v tistom programi, šteroga planeramo.«

Strokovno pomauč dobiva FS »Podkev« od mentorice Leonide Novak. »Naša prednja je vönavčena za pelanje folklorni skupin. Ideje dobi od toga, ka se godi kauli nas ali od kakše ljudske šege,« je tapravo Marko Novak pa cij-

7 JE ZNAMENJE SREČE

dau, ka se mladina, štera na nastopaj rada djufče pa spejva, dobiva gnauk na keden. »Probe so spoj intenzivne, vej je pa gnesnedén vsikdar menje časa. Če štoj pride na vaje slabe volé, gvüšno, ka spoj veseli domau dé. Radi smo vküper pa se veselimo.«

Folklorna skupina má 25 članov, zvekšoga so doma kau-li vesnice Miklavž pri Ormožu. Mlada plesalka Andreja Belec je vesela, ka leko v skupini pleše. »Povidla se mi je družba, vej smo pa gnaki lejt, pa se med včenjóm veselimo tö. Vidi se mi, ka se naravnamo v lejpe gvante, toga nega vsakši den,«

je pripovedjala folkoristka pa cujdala: »Naša mentorica je prejkpoglednila kulturno erbo naše krajine, pa najšla stare kejpe od gvantov. Te je vse tau namalala, tak smo si leko dali zošiti nošo. Tau so nejfali penezge, zato tok smo zberali pomauč po naši vesnicaj.«

Penezge so potrebni za ceringo tö, so nam tapravili, vejpa skupina ne staupa samo v domanjoj Prlekiji gor, liki je bila že v Italiji, na Slovaškom pa Ro-vačkom, depa na Španjolskom ranč tak. »Zovéjo nas

na Portugalsko, v Meriko pa Meksiko tö. Depa tau je nej malo penez,« se je potaužila Andreja Belec.

Če rejsan majo mladi plesci probe vsakši keden, je nej léko datum najti. »Zvekšoga mamó vaje v petek večer, gda vsi pridemo domau, ali v nedelo zadvečerka, prva kak demo nazaj v Maribor

ali Ljubljano. Včasí zna biti žmetno, depa vlečéta nas do bra vola pa druženje,« nam je raztomačila mlada plesalka, štera je gvüšna, ka de kisnej dale plesala v starejšoj skupini »Metla« tö, tačas ka de leko na nogé staupila.

Folklorna skupina zvün štajerski plesov pleše koroške pa prekmurske tö

»Potrebno je gdržzati tradicijo, moremo cujstaupiti mladi, ovak bau vse pozableno,« nam je pripovedjo Uroš Hlebec, šteri na gombasti fu-

pela je Aleš Lubi. »Vsi zamaj se pogučimo, o kakšoj témi aj spejvamo, naš prejden pa nam nalecé vse aranžmane pesmi. Dobivamo se pred

Kogovski dečki spejvajo na rojstni dnevoj, na gostüvanjaj, dapa majo koncerte tö

daj sprejva folkloro, igrati pa je začno pri najmlajši lejtaj. Zvün toga spejva v pojbinskoj pesmarskoj skupini Kogovski dečki tö, štera je z dvöma pesmima gorstaupila na decem-brskom varaškom svetki ranč tak. »V naši vesnicaj je falila edna takša skupina, vekši tau smo sausedge vu vési Kog,« je povödo mladi goslar

nastopi pa pred koncerti,« je pripovedjo Uroš Hlebec pa s smejom na obrazi skončo: »S folklorov smo nej oprvin na Vogrskom, liki s Kogovskimi dečki pa ja. Bejdvej skupini ta se povrnauli domau z lejpmi spomini. Z veseldjom eške pridemo, če nas pozovéte.«

-dm-

foto: K. Holec

BOŽIČNO PRAZNOVANJE V VRTCU ŠTEVANOVCI

V Vrtcu Števanovci smo v torek, 19. 12. 2017, praznovali božič. Zjutraj, ko sem prišla v vrtec, me je presenetila neobičajna tišina otrok. Otroci so tiho sedeli ob okrašenem božičnem drevesu s prižganimi lučkami. Na mizah so bili položeni svečniki, v njih pa je odsevala pomirjajoča svetloba čajnih svečk. Otroci

V krogu si podarjamo svečke

so mirno sedeli in občudovali božično drevo, v ozadju pa se je slišal prečudovit zvok prazničnih pesmi. Božično drevo je bilo postavljeno na mizi, pod drevesom je bilo položenih mnogo daril. Otroci so mi povedali, da jim je Jezušček tokrat prinesel okrašeno božično drevo, ki so ga okrasili angelčki. Ta dan je bil

Ooo, kako lepa darila

za otroke res nekaj posebnega, saj so nanj čakali že celo leto. V vrtcu smo se pogovarjali o tem, da je božič praznik veselja in povezovanja ter da božični dan člani družine običajno preživijo skupaj v pogovoru in prepevanju božičnih pesmic. Starši in stari starši so se pridružili našemu praznovanju in z zanimanjem prisluhnili božičnim pesmim, ki so jih otroci zapeli v madžarskem in slovenskem jeziku. Skupaj smo prepevali pesmico Prva svečka, pri čemer so štirje otroci, od katerih je vsak držal v roki svečo, ponazorili adventni venček. Nato so otroci drug drugemu podarjali svečo in pri tem izgovarjali besede: »Svečko nosim, nosim, z njo veselje trosim...«. Zatem smo vsi skupaj zapeli pesmico Na saneh in zaplesali ter zapeli pesmico o snežinki. Na koncu smo drug drugemu zaželeli lepe božične praznike s prepevanjem še ene čudovite pesmice, ki se glasi takole: »Želimo vam srečen božič, želimo vam srečen božič, želimo vam srečen božič v novem letu pa mir!«

Zapisala: vzg. asistentka Andreja Serdt Maučec

Foto: Hajni Doncsecz

PREKMURJE

Osebnost leta 2017

Pri novinarju Vestnik so se odlučili, ka prvo paut vöodaberejo Osebnost leta v Pomurji. Bralci novin so se odlaučili, ka je med desetimi športniki, politiki, kulturniki, humanitarci in gospodarstveniki v leti 2017 najbolje izstopo pisatelj Štefan Kardoš, steri je v preminaučom leti napiso roman Vse moje Amerike. Kardoš, steri je profesor slovenskoga gezika in sociologije, je v leti 2017 pri založbi Litera vödau roman, s sterin je postavo spomenik Križevcom v Prekmurji, gé je gorraso.

Vestnik je vörazglaso ške pet drugih nagrajencov. Komisija, v sterij je bilo 15 eričnih Pomurcov, je za naj humanitarca leta vöodabrala Dušana Hunjadija, poveljnika ljutomerskih gasilcov, steri so dosta dela meli meseca junija, gda je zgorela fabrika, stera predelava sveče. Gasilci so s svojim delom rešili marsikateri ram poleg té fabrike. Za naj politika so vöodabrali poslanca NSi Jožefa Horvata. On je komisijo prepričo s tem, ka v parlamenti glasno zagovarja lokalne interese, zaslužen pa je tüdi za tou, ka je združitev Prekmurcov z matičnim narodom grato državni svetek. Naj gospodarstvenica je Sabina Gregorinčič, stera je kúpila soboški hotel Zvezda, steri je v zadnji lejtaj po njeni zaslugi grato središče družabnoga življenja v varaši. Vestnikov športnik leta 2017 je že duga lejta najboukši pomurski biciklist, profesionalni kolesar Simon Špilak, steri je lani gvino na najbolje žmetnoj etapi na dirki po Švici. Mednarodno uspešen je tüdi plesalec, koreograf in režiser Matjaž Farič, steri vsakšo gesen s svojim Zavodom Flota v Murski Soboti pripravi mednarodni festival sodobnoga plesa Fronta.

Silva Eöry

Pogovor z županom Lendave mag. Antonom Balažkom

KANDIDATURA ZA EVROPSKO PRESTOLNICO KULTURE
NADALJEVANJE RAZVOJNIH PRIZADEVAN

Pobudnica za organizacijo Evropske prestolnice kulture je bila grška ministrica za kulturo (in še bolj znana kot filmska igralka in pevka) Melina Mercouri. Njen predlog je sprejel Svet Evrope leta 1985 in od tedaj so bile evropske prestolnice kulture v številnih državah, velikih in manjših. Prva EPK je bila, razumljivo, v Atenah, leta 2010 v Pécsu, dve leti pozneje v Mariboru, leta 2025 bo v Lendavi in v Nemčiji. Sloveniji in Madžarski najbližja je bila leta 2003 v avstrijskem Gradcu. Splošna ocena je, da v mestih, ki so bila doslej Evropske prestolnice kulture, ostanejo trajni pomniki, v Pécsu sodobni koncertni dvorani, kakovostno obnovljeno mestno jedro, ki se spogleduje z zahodom in obnova industrijskega kompleksa Zsolnay. Program so zastavili zelo ambiciozno, velikopezno in pravočasno, kar jim je navrglo 90 odstotkov denarja iz evropskih skladov od skupnega proračuna 140 milijonov evrov. Nepojmljivo dosti denarja v primerjavi z Mariborom, ki se je projekta lotil nekoliko pozno, EPK pa je bil dve leti za Pecem. Kljub temu so v Mariboru in partnerskih mestih (Murska Sobota, Ptuj, Novo mesto, Slovenj Gradec in Velenje) imeli 5230 večjih in manjših dogodkov (na enem izmed njih sem sodeloval podpisani), ki so privabili 204 tisoč obiskovalcev. Lendava dobro sodeluje s pobratenim Pécsom, župan Zsolt Páva je ponudil vso pomoč, ker, kot je dejal, je EPK pomembna stična točka pri krepitvi povezave in nasploh sodelovanja med mestoma. O pripravah Lendave na EPK 2025 sem se pogovarjal z županom, mag. Antonom Balažkom. Za uvod vprašanje, zakaj odločitev za organiza-

cijo EPK v letu 2025. Seveda ob spoštovanju večstoletne tradicije in aktualne kulture v Lendavi?

»Projekt Evropska prestolnica kulture sodi med najuspešnejše projekte EU. V preteklosti je bil izključno v domeni velikih mest, danes pa so uspešne kandidatke tudi majhna mesta. Odločili smo se, da bomo kandidirali v sodelovanju z

Župan Lendave Anton Balažek

obmejnimi mesti Slovenije, Madžarske, Hrvaške in Avstrije, ker je to v resnici Evropa v majhnem. Bogata preteklost nas zavezuje, da k temu nekaj dodamo, ugodna geografska lega pa nas motivira za pripravo konkurenčne kandidature.«

Kakšni so bili prvi odzivi doma: navdušujoči, dvomljivi, o možnostih izpeljave tako zahtevnega projekta, ki je povzročal in povzročil veliko, celo nerešljivih problemov v Mariboru z več kulturnimi ustanovami in Univerzo? Ste se prej, preden ste prišli s pobudo v javnost, posvetovali z ministrom za kulturo Antonom Peršakom?

»Prvo so se nam posmehovali, ko so dojel prednosti čezmejnega sodelovanja, so ugotovili, da imamo velike možnosti. Prav priprava kandidature mora prinesiti to novo energijo in vse tisto, kar nam se-

daj primanjkuje. Preučili smo primer kandidature Maribora in drugih mest. Napak teh mest ne bomo ponavljali. Naš pristop mora biti izviren in usklajen z našimi možnostmi. Načrtujemo samo tisto, kar potrebujemo ne glede na kandidato, in tisto, kar bo realno uresničljivo. Minister Anton Peršak in njegova predhodnica ga.

Bizjak sta pozdravila našo odločitev. To nam veliko pomeni.«

Kje ste začeli navezovati stike v sosednjih državah, na Madžarskem, kjer je bil Pecs leta 2010 Evropska prestolnica kulture, in tudi na Hrvaškem, kaj so vam povedali, so pritrdili sodelovanju?

»Lansko leto smo sprejeli Lokalni program kulture, v katerem smo opredelili cilje in strategijo do leta 2025. Konec meseca avgusta smo na posvetu s potencialnimi partnerji predstavili zamisel in dobili načelno podporo Murske Sobote, zdraviliških mest v Pomurju in sosednjih mest iz Madžarske, Avstrije in Hrvaške. Čutili je bilo veliko pripravljenost za sodelovanje.«

Imenovali ste tudi projektne svet Evropske prestolnice kulture - Lendava 2025, ki ga bo vodil pesnik in prevajalec

Aleš Šteger, ki ima izkušnje pri organizaciji mednarodnega festivala Poezija in vino na Ptuj. Svetuje vam tudi pisatelj Mitja Čander, ki je aktivno sodeloval v mariborskem programu EPK. Kaj se dogaja zdaj, kajti čas pri tako velikih projektih teče hitreje kot sicer, pravočasnost je izjemnega pomena?

»Z aktivnostmi smo pričeli prvi v Sloveniji, kar nam daje določeno prednost. Občinski svet je potrdil programski svet, ki prevzema odgovornost za kreiranje potrebnih vsebin. Pomembno je tudi to, da projekt poteka z veliko podporo lokalne skupnosti, kljub temu pa avtonomno in neodvisno od politike. Počlašeni smo, da je Aleš Šteger prevzel vodenje programskega sveta, katerega delo teče po načrtih. Občina trenutno pripravlja investicijski del kandidature od infrastrukture do objektov, ki jih potrebujemo.«

Maribor je veliko načrtoval tudi v novogradnjah in le nekatere uspel uresničiti. Kot rečeno, je bil Pécs dosti uspešnejši. EPK je pustila kot trajno sled v celem mestu. Kaj načrtujete v Lendavi, ob „umazani podrobnosti“, zagotovitvi denarja?

»Investicijskih vlaganj ne bo veliko. Ključnega pomena bo obnova starega mestnega jedra in lendavskega gradu. Gre za izjemno kulturno dediščino, ki je potrebna obnove. K temu lahko prištejemo še obnovo nekdanje blagovnice v središču mesta in stanovanjsko naselje za mlade v starem mestnem jedru. Denar bomo zagotavljali iz različnih virov: nekaj je prihrankov, nekaj bosta moral primakniti Slovenija in Madžarska, računamo pa tudi na zasebna vla-

ganja. Skromnost je lahko naša prednost in to, da imamo že sedaj zelo dobro infrastrukturo.»

Vsak, tudi mnogo manjši projekt je načrtovan in izpeljan zato, da za njim ostane nekaj novega, trajnega, pomembnega, kot je bilo v Pécsu, kar smo že rekli, in še marsikje. Kaj bo Evropska prestolnica kulture zapustila Lendavi in morda v čezmejnih okoljih, s katerimi bo slovenski, osrednji del povezan?

»Širše območje potrebuje novo energijo in prenovo, da bi bilo zanimivejše za mlade. Samo na ta način lahko ustavimo negativne demografske trende in odsejvanje mladih. Kultura in turizem se bosta morala povezati v učinkovito ponudbo in še več prispevati k razvoju ter kakovosti življenja. Z razglednim stolpom Vinarium, ki ga letno obišče 100.000 obiskovalcev, smo pokazali, da je to moč doseči z novimi kreativnimi pristopi. Kandidatura za EPK je logično nadaljevanje naših razvojnih prizadevanj. Zavedamo se svojih kadrovskih, finančnih in infrastrukturnih omejitev. Naš koncept temelji na skromnosti, kreativnosti in sodelovanju. Skupaj s partnerskimi mesti in ob podpori gospodarstva, zlasti turizma, imamo velike možnosti, da dosežemo zastavljene cilje. Pri tem so poti, ki vodijo do cilja, enako pomembne, kot sam cilj, ki mu sledimo.«

V letu 2017 sta bili Evropski prestolnici kulture na Danskem in na Cipru, v letu 2018 pa bosta na Nizozemskem in na Malti.

Ernest Ružič

Komorni zbor je imel pester december

Komorni zbor Zveze Slovencev na Madžarskem, ki že 12 let deluje pod vodstvom Toma-

slovenskih ljudskih ter narodnih pesmi.

17. decembra sta lokalna in

Zveze Slovencev, nakar so nastopili učenci (1. in 4. razred) DOŠ Števanovci z recitacijami v slovenskem in madžarskem jeziku.

Po zapetih pesmih komornega zbora se je koncert končal s skupno pesmijo Cvet je vzbrstel prelepi obeh zborov.

18. decembra je Komorni zbor iz Monoštra odpotoval v Budimpešto, kjer se je v poslopju Pesti Vigadó ob dnevu narodnosti odvijala osrednja proslava, na kateri so predali

Z ministrom za človeške vire Zoltánom Balogom v madžarski prestolnici ob dnevu narodnosti

ža Kuharja, je imel decembra kar štiri nastope.

7. decembra je zapel v avstrijski prestolnici na vabilo Slovenskega inštituta na Dunaju, ki je ta dan v prostorih Dunajskega hrvaškega društva organiziral predstavitev dveh manjšin, gradiščanskih Hrvatov in Porabskih Slovencev. V imenu gradiščanskih Hrvatov je spregovoril vodja Panonskega inštituta iz Pinkovca dr. Robert Hajszan, ki je predsta-

V števanovski cerkvi s člani cerkvenega pevskega zbora iz Števanovcev

V Puconcih s članicami Ženske vokalne skupine Zarja

vil Panonski letopis s posebnim težiščem na slovenskih prispevkih v njem. Delovanje Zveze Slovencev na Madžarskem je nanizal predsednik Zveze Jože Hirnök, večer se je končal z nastopom komornega zbora, ki je pripravil pester izbor iz priredb porabskih in

slovenska samouprava v Števanovcih pripravili dan občanov, ki se je začel z božičnim koncertom po slovenski sveti maši. Najprej je zapel slovenske in madžarske božične in adventne pesmi Cerkevni pevski zbor Števanovci, ki prav tako deluje pod okriljem

najvišja državna priznanja pripadnikom narodnosti. Na proslavi, na kateri sta spregovorila minister za človeške vire Zoltán Balog in državni sekretar za cerkvene, narodnostne in civilne zadeve Miklós Soltész, je program začel slovenski komorni zbor, ki je pod taktirko Tomaža Kuharja zapel štiri pesmi (Slovenska dežela, Micika v püngradi, Oj, mati, mamca in Domov v slovenski kraj).

22. decembra je Kulturno turistično društvo Moščanci pripravilo božični koncert v Spominskem domu Števana Kuzmiča v Puconcih, kjer so monoštrski pevci bili gostje Ženske vokalne skupine Zarja.

M. Sukič

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Vsigdar je več zaščiteni gaušč

Kak v Železni županiji tak v cejlom rosagi je od leta do leta več naravno zaščiteni (védett) gaušč (gozda), ka je dobro, dapa baja je tau, ka té površine se iz redni gaušč vkraj vzemejo, gdé so dotejga mau gospodarili. Po statistični podatki je leta 2016 rodna zemla zavolo tauga, ka so go zaščitili z 11.000 hektari menša gratala, od tauga je gaušč 2091 hektarov. Podatki tau tó pokažejo, ka je na Madžarskom 1,98 miliauna hektarov gaušč, tau je 20,8 procenta cejloga rosaga. Od tauga 56 % je ma v rokaj rosag (državno lastništvo), več kak 1 % združenja majo, 42,8 % je pa privatno.

Po cejlom rosagi, gde se gaušče leko sejka, so že dve leti nazaj začeli eden nauvi sistem v podiranji. Dotejga mau je tak bilau, ka gda je gaušča zadobila tisti čas, ka se leko sejka, te so tisti falat nagnauk vse podrli (golosek). Tau do zdaj potejm tak delali, ka od leta do leta do sekali, dapa vsigdar samo malo, tū pa tam. Etak se nikdar nejma zgoditi, ka bi gauščo cejlak dolazosekali. Tau do najbola tam delali, gde so zaščitene gaušče. V Železni županiji so te gaušče okoli Velema, Kőszega, Cákapa v Narodnem parki Órség, kama cujslišijó naše slovenske vasnice tó.

V rosagi je od leta do leta več živoga drejvdja, tau merijo vsevküper, nej samo gaušče, liki sadno drevdje tó. Leta 2004 je 334,3 miliauna kubikov bilau, leta 2017 pa 381,9 miliauna, ka je za 14,2 % več. Leta 2017 so po cejlom rosagi 7738 kubikov lesa vózosekali, ka je približno telko kak v prejšnjom lejt, dapa nazaj so samo 158 hektarov posadili, ka je polonja kak prejšnje lejto.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Borut Pahor začel svoj drugi mandat

Dan pred nastopom svojega drugega mandata, ta se je začel 23. decembra, je predsednik republike Borut Pahor zaprisegel na slavnostni seji Državnega zbora. »Rad bi bil dober predsednik. Predsednik vseh,« je dejal v inavguracijskem nagovoru. V njem je med drugim ocenil, da se bo Slovenija v naslednjih letih osredotočala na spodbujanje gospodarstva, zagotavljanje varnosti in svojo vlogo v EU. Kot temeljno vodilo svojih ravnaj je Pahor v nagovoru izpostavil, da Slovence veliko več povezuje kot razdvaja. »Razklani smo šibki, enotni smo močni,« je poudaril in spomnil na bratomorno vojno sredi prejšnjega stoletja. Borut Pahor je bil vnovič za predsednika izvoljen v drugem krogu predsedniških volitev 12. novembra. Po Milanu Kučanu je drugi predsednik v zgodovini samostojne Slovenije, ki mu je uspelo volivke in volivce prepričati, da mu podelijo drugi mandat.

Tokratni uradni začetek mandata predsednika republike je bil prvi doslej, ki ga je spremljal ceremonial z vojaškimi častmi in pregledom gardne enote Slovenske vojske. Predsednik Pahor je v spremstvu partnerke Tanje Pečar prišel od Gregorčičeve ulice na Prešernovo cesto. Njun prihod je pospremil policijski orkester z igranjem koračnice. Orkester je nato zaigral himno, sledilo je predsednikovo povabilo prisotnim na slovesnost v prostorih urada. Dogodek je popestril nastop ženskega pevskega zbora Carmen manet. Oglede predsedniške palače je potekal pod strokovnim vodstvom državnega protokola. V petih letih, odkar v uradu potekajo dnevi odprtih vrat, so našteji že okoli 11.000 obiskovalcev.

Dr. Attila Kovács – sodelavec Inštituta za narodnostna vprašanja

Dr. Attila Kovács je zaposleni na Inštitutu za narodnostna vprašanja, gé je sodelavec dr. Katarine Hirnök Munda, »s tem, ka sam ges zdaj bliže Porabji kak ona, vej pa mam svojo pisarno v Lendavi, nej kak ona v Ljubljani. Začnolo se je tak, ka je Slovenija 1995. leta v strateški načrt o znanosti zapisala, ka de v Lendavi odprla izpostavo Inštituta za narodnostna vprašanja. Ges sam dve leti kesnej zgotovo študij zgodovine in politologije. Eno leto prva sam meu prakso, dva kedna v parlamentu v Budimpešti in ške dva kedna v parlamentu v Ljubljani. Te sam šau poglednot tudi té inštitut in sam se spozno z lidmi. Ponüdili so mi, ka naj bom pri njih mladi raziskovalec. Daubo san štipendijo za tri leta in sam šau delat doktorat, pa nazaj v Pécs, gé sam tudi štüdero. Od leta 2000 do 2002. san delo kak novinar pri novinaj Népujság, po tistom, gda sam doktorero, pa so me na inštitutu zaposlili.«

Attila Kovács je prva leta svojega žitka preživo v Švici, gé sta delala, pa tam sta se tudi spoznala, njegov oča István in mama Manda: »Moj oča je prekmurski Vogrin, ma pa tudi malo slovenske krvi, prejk držine Car, stere tau je tudi igralec Evgen Car. On je šau v Švico delat 1969. leta, mama, ona je Rovatica, pa malo kesnej. Ges sam tam odo v jaslice in vrtec. Gda sam biu štiri leta pa pau star, smo prišli nazaj v Slovenijo, v Dobrovnik. V Švici sam se njihovo nemščino navčo, samo sam jo zdaj že pozabo, z mamó sam rovaško gučo, z očom pa bole malo, tak ka sam te ške nej znau vogrsko gučati. Po tistom, ka smo domau prišli, sam se brž vogrski navčo, vej pa so tak z menov gučali stari stariške, pa v vrtci in šauli smo tak gučali. Tüdi

Slovenci so znali vogrski, vej pa smo meli dvojezični pouk. Mam enoga pajdaša, steri je Slovenec, pa se je z nami pogučavo tüdi po vogrsko. Tau njemi je zdaj pomagalo, ka je leži najšo službo.«

Zveza madžarskih političnih zapornikov 1956 je dr. Attila Kovácsi pred kratkim slavnostno prejkdala odlikovanje za ohranjanje tradicije 1956 (1956-os hagyományörző kitüntetés)

Zanimivo je tudi tau, ka se je nej navčo samo slovenski knjižni gezik, liki tudi prekmurščino, ka je bole redko pri Vogrinaj. »Ges sam dosta odo po Prekmurji, na veselice, meu sam tudi deklino iz Sobote, pa tudi v sodački

Držina Kovács-Tátrai

gimnaziji v Ljubljani sam meu dosta sošolcov iz Prekmurja,« raztolmači Attila Kovács, steri že od mladi lejt rad šte stripe (képregény). Tau njemi je pomagalo gnauk

tüdi, gda je meu na fakulteti izpit iz zgodovine Severne Amerike. Potegno je pitanje, kak je bilou z indijanskimi plemeni. »Prejk stripov sam ges tau meu v malom prsti in san rejsan vse znau povedati. Profesor me je samo

gledo in me je pito, kak sam se tau vse navčo, vej pa je tau v knjigi nej pisalo. In te sam njemi povedo, ka sam se vse tau iz stripov navčo. Tau pomeni, ka ti v žitki gnauk vse prav pride. Ške gnesden rad štem stripe, in

tüdi zavolo toga sam monografijo o Dobrovniku napravo ob pomauči kejpov, na podlagi starih sam napiso zgodbe. Lidge so tau radi šтели, dosta jih je poslalo knjigo tüdi žlati v Ameriko, Avstralijo in po cejlom sveti.«

Kak smo že napisali, je Attila Kovács prva tak brodo, ka de profesionalni sodak. Sodačka zgodovina ga je furt zanimala, po tiston, ka je 1986. leta vido film Top Gun, pa je brodo, ka bi bilo lepau nositi belo mornariško uniformo. Gda je zgotovo tretji letnik

NE SRAMUJTE SE M

sodačke gimnazije v Ljubljani, je Jugoslavija razpadnola, in tak se je te v šrtrom letniki v nauvom slovenskom rosagi vpiso v »normalno« gimnazijo, pauleg toga ga je sodačko delo več nej zanimalo, ške furt pa ga je zanimala zgodovina. Steu je ostati v Ljubljani, samo te je ovak prišlo: »En konec kedna sam biu doma v Dobrovniku. Šau sam po vesnici in srečo sošolko. Pito sam jo, kama de šla štüderat, pa mi je pravla, ka brodi, ka bi šla nekan na Vogrsko. Raztolmačila mi je, ka vogrski rosag davle vsakšo leto pet štípéndijzaprekmurskeMadžare, pet Porabskih Slovincov pa leko dé v Slovenijo štüderat. Prej ka so dobre štípéndije, pauleg toga pa ške nej trbej plačati študentsko-ga dauma. Povedala mi je ške, ka se trbej titi v Lendavo prijavit in tau sam te tüdi napravo.«

In tak so ga te tudi sprejeli na budimpeštansko univerzo, samo ta je nej steu titi, vej pa se je zbojo velkoga varaša, pa je rajši šau v Pécs, gé je te že dosta mladih iz Prekmurja štüderalo. Začno je štüderati zgodovino in geografijo, stero je te na polovici leta vöminiu za politologijo: »Pécs je zanimivi varaš, več narodov žive tan. Pauleg Vaugrov je tudi dosta Nemcov, Švabov, kak pravijo na Vogrskon, pa tudi Rovatov in neka Srbov. Tüdi štüderati je bilo tam lepau. Pouleg toga sam tam spozno tüdi svojo ženo Ágnes Tátrai. Ona je doma z Gyóra in je tüdi prišla ta štüderat.« V Pécs je te nej bilo tak na lejko priti, ške gnesden je tak, pravi sogovornik, steroga je oča ponavadi odpelo prejk granice pri Pincaj, tak ka se je od Tornyiszentmiklósa do Nagykanizse pelo z busom, od tam pa s cugom do Pécsa. Tau je trpelo šest vör. Vseeno je dostakrat prišo domau, včasi tüdi vsakši keden, spoj

MATERNOGA GEZIKA

te, gda je ške fotbal špilo za domanjo ekipo.

Držina Kovács zdaj žive v Lendavi. Žena, stera je prišla l. 1999 v Slovenijo, je prva pogodbeno delala na radioni MMR, po tistom, ka se jima je 2008. leta rodila čerka Kinga, pa sta se za štiri lejta oba preselila v Budimpešto, »vej pa sam ges daubo eno stipendi-

dobro tüdi nemški, pa ji fejst pomaga pri njenom deli.«

Tau, ka več gezikov znaš, več valaš, pri Kovácsovih prenašajo tüdi na čerko: »Doma gučimo vogrski. Priznati pa moram, ka sam se te, gda smo živeli v Budimpešti, z malo pogučavo v slovenskom geziki, ka sam nej steu, ka bi ga pozabila. Gda smo prišli

prešteli, je on urednik knjige, stera se spravla z revolucijo na Vogrskom v lejtaj 1956 in 1957. V njoj največ piše o tom, kak je Slovenija sprejela begunce. »Ge sam pred desetimi lejti napiso eno študijo o demografski spremembaj v Porabji. Ges sam te vido, ka je v tistom cajti dosta lüstva, z enih vesnic tüdi frtau, odišlo. V glavnon so odišli mladi lidge, zatau

je tau fejst vplivalo na tau, ka se je število Slovincov v Porabji zmenšalo. Tüdi té podatke smo objavili v toj knjigi,« je ške povedo Attila Kovács, steri vsem Slovincem v Porabji polaga na srce »naj se pogučavlejo porabsko in naj se ne sramujejo svojoga maternoga gezika«.

Silva Eöry

Foto: osebni arhiv Attila Kovácsa

Podelitev diplome - 1997 - Univerza Pécs - z mamo, bratom in očetom

jo od Madžarske akademije znanosti. Žena se je odlučila, ka dé dale študerat, diplomacijo, in tau na Nemško univerzo. V Budimpešti smo živeli skor štiri lejta. Ges sam vmes šau malo domau, sam pa te dosta cajta preživo tüdi v budimpeštan-

domau, je zatau te nej mela nikše nevole v vrtci in kesnej na dvojezični osnovni šauli. Strokovnjaki pravijo, ka se mlajši do 12. leta starosti brez problemov vsefele navčijo. Pauleg vogrskoga in slovenskoga se je čerka navčila ške nemški gezik,

Pri dobrovniški fotbalerih, čepi tretji s prave

skom arhivi, tak ka mam zdaj dosta podatkov in gradiva, stero je povezano s Prekmurjom. Žena zdaj dela pri enom privatniki. Tau znanje, ka ga je dobila v šaulaj, pa tüdi tau, ka zna tak vogrski kak slovenski in

zdaj pa se začne ške angleškoga. Tau je dobro tüdi zatau, ka mamo žlato po cejlom sveti, tak ka se leko z vsemi pogučimo.«

Za konec ške neka reči o njegovom deli. Kak ste bralci že v naši novinaj letos leko

Beatifikacija Jánosa Brennerja bo 1. maja v Sombotelu

Mestna knjižnica in muzej Ferenc Móra sta se spomnila blaženega Jánosa Brennerja s priložnostno razstavo. Razstava, ki so jo postavili v lokalnozgodovinskem in narodnostnem muzeju Avgusta Pavla, predstavlja na starih in novejših slikah življenje kaplana, ki so ga ubili 15. decembra 1957.

Samo razstavo je predstavil biseromašnik József Brenner, podrobne-

je je govoril o dogodkih pred šestdesetimi leti, o tem, kako ga je doletela novica o bratovi smrti, kako je doživel obdobje, ko

ni smel v Monošter oziroma o tem, kako razburljiv je bil prvi njegov obisk na kraju dogodka. Na vprašanje je odgovoril, da se je beatifikacija zgodila, ko je papež Frančišek podpisal dekret o tem. Torej Jánosa Brennerja že od 8. novembra 2017 lahko častimo kot blaženega. 1. maja 2018 bo v Sombotelu beatifi-

cijsko slavje. Priložnostna razstava bo na ogled v monoštrskem muzeju do junija 2018.

L.R. Horváth

... DO MADŽARSKE

FIDESZ že 11 let na čelu strankarske lestvice

Vladna stranka FIDESZ, ki jo vodi premier Viktor Orbán, je že 11 let na čelu strankarske lestvice. Svoje prvo mesto v koaliciji s krščanskimi demokrati je potrdila tudi v letu 2017, je ugotavljal v analizi ekspert Političnega inštituta Századvég Tamás Láncki. Kot je rekel, Madžarska je potrdila svoj položaj znotraj Evroske unije tako politično kot tudi gospodarsko, tudi zato je lahko provladna stranka FIDESZ obdržala svoj stabilen položaj. Stranka je uspešno prebrodila manjšo krizo, ki jo je doletela v letih 2014-2015. Njenemu prvemu mestu botrujejo tudi opozicijske stranke, ki se še naprej drobijo. To je najbolj značilno za levico, medtem ko se skrajno desničarska stranka Jobbik nagiba v smeri ljudske stranke in zaradi tega zgublja del svojih (skrajnih) pristašev.

Delo parlamenta v letu 2017

Najvišje zakonodajno telo na Madžarskem je v lanskem letu sprejelo 208 zakonov, kar je 18 odstotkov manj kot pred štirimi leti. V 56 primerih je šlo za sprejetje novih zakonov, v 152 primerih za sprejetje novel že obstoječih zakonov. V 207 primerih je predloge za zakone ali novele vložila vladna stran (sama vlada - 167, vladni poslanci - 36 in komisije - 3), sprejeli so le en predlog, ki ga je vložila opozicijska stranka, in sicer desničarski Jobbik, o zastaranju korupcijskih zločinov. Opozicija je drugače vložila 132 zakonskih predlogov, toda nobeden ni dobil potrebne večine. Predsednik države je v lanskem letu vrnil parlamentu v premislek le dva sprejeta zakona.

Parlament je v letu 2017 zasedal osemindeset dni, kar je dvajset dni manj, kot v letu 2013.

»Stare šege so žalüvanje ležejše napravile«

»Prejk toga praga do me nesli, gda cujzaprém oči,« bi leko v našoj domanjoj rejči dojspisali naslov razstave, štero so nej davnik oprli v Pomurskom muzeji na murskosoboškem gradi. Tá razstava guči o témi, štera je žalostna pa od njé dosta lidi neške pripovejdati – tau je smrt. Bole djenau šege pa navade pri smrti pa pokapanjaj v pomurskoj pa porabskoj krajini, od šteri je avtorica, etnologinja *Jelka Pšajd*, napisala 300 strani kusto knigo. V naši preminauči novinaj ste leko že dosta kaj prešteli o razstavi, zdaj smo vam nalekli edno pogučavanje z avtoricov.

Jelka, ka znamenüje naslov razstave, zakoj si ranč té reči odebrala?

»Tau je napis na iži, šteri guči od toga, ka vsi preminémo. V istini je eške cujdano: 'prazno mesto drugim njam, aj se jim ranč tak zgodi'. Té napis sem najšla v pomurskoj vesnici Sovjak v ednoj prekleti. Vsikšoma, šteri je stau po nut v ižo ali vö z njé, je na znanje dau kratkost žitka. Tau, ka smo vsi gnaki, ka mamog nako smrt. Če pa dobro poslušamo, guči ta naslov o indašnji šegaj, povezani s smrtjov ranč tak. Tistoga ipa je mrtvec doma ležo pa so ga prejk praga vönesli. Gnes je tau več nej mogauče.«

Na razstavi nutpokažete dostaféle predmete (tárgyak), povezane s smrtjov. So tau originali?

»Vsi so originali. Nika smo že meli v našom muzeji, vej so pa en tau etnologije. Dosta kaj pa smo si na pausado vzeli, po vesnicaj mamog dobre sodelavce pa informatore. Križi ino nagrobniki so ranč tak originalni, moremo pa znati, ka so bili že zapüščeni, v naš muzej so prišli z dopüščenjom, vej pa so en tau naše erbe. Vse, ka vidite, na priliko umetniška dela pomurski molarov, vse

je pravo. Stejli smo pokazati, kak uni gledajo na smrt.«

Kak si spoznala indašnje šege, što ti je pripovejdo?

»Navade pri pokapanji, cejla pitanja pa pogučavanja

»Gnesneden smo v svojoj žalosti sami,« pravi etnologinja soboškoga muzeja Jelka Pšajd

o smrti sem v Pomurji pa Porabji vküperzberala petnajset lejt. Vse od tistoga mau, gda sem prišla delat v Pomurski muzej v Mursko Soboto. Smrt je eden tau življenjskoga cikluša kak narodjenje pa zdavanje. Zberala sem življenjske pripovejsti – v Porabji tö – pa sem kaj pitala o smrti tö. V slejdnji tri-štiri lejtaj pa sem že planski ojdla do lidi pa je spitavala o smrti šegaj. Tau je bilau delo na tereni – staučila sem v domauve v Pomurji pa Porabji – dostakrat smo se pogučavali dvejt do tri vöre. Tau se vej, ka so tau bili zvekšoga starejši lidgé, naravni govorcij domanje rejči. Oprejto so gučali o tej temi, nej sem čütijla straja, liki ranč naaupek. Smrt so držali za en tau žitka.«

Té krajine majo vse malo ovaško zgodovino. Kak se tau pozna pri šegaj?

»Nika je vküpnog, drugog pá ovaško. V Pomurji je sploj dosta, 27 občin, vsaka pa má od 5 do 30 vesnic. V vsikšo vés sem nej mogla priti, nej sem mejla cajta ali pa je nej bilau človöka, šteri bi pripovejdo. Najležej je tak najti razločke pa podobnosti, če démo prejk moje knige pa

poglednemo šege. Na priliko pokrivanje gledala, gda mrtvec leži na mrtvečom odri. Tak se najdejo razločki. Ovak pa v naši krajinaj gestejto katoličanjski, evangeli-

starejše ženske nalečüvale bejli gvant. Znale so, ka morejo na drugom svejti gvant prati pa če bi mejle črnoga, bi trbölo več ribati. Vejmo, ka je mogo pokojni čist pa v lejpom gvantij na drugij svejt. Pred Bože lice so mogli stau-piti lejpi pa dojmuji.«

So te navade žive eške gnes?

»So že skoro preminauale, palajfi do 1990-i lejt. V samostojnoj Sloveniji so začnili na velko zidati mrtveče kamre, infrastruktura je baukša grtüvala. Mrtvec je prišo vö z domauv, šege so se začnile naglo zgüblati. Inda svejta se je človek v gnakom rami naraudo, gde je končo svoj žitek. Leko malo za hejc povejmo, ka je v gnakoj posteli, gde se je naraudo pa napravo svoje mlajše, končno mrautö. Mérali so doma, držina je vse potrebno napravila za tejo. Mujti ga je trbölo pa gornaravnati. Tau se je vse v domajnom rami godilo. V gnešnjom cajti so tau vse prejkvzele firme za pokapanje, držina neške meti dela s

tejlom. Zavolo toga se gnes bole bogimo smrti kak inda.« *Zakoj so starci ovak gledali na smrt? Kak so oblādali žalost?*

»Gnes smrt grtüje tabu, straj nas je smrti – tau pa djenau zavolo toga, ka zgüblamo šege. Té navade so bile trnok potrebne v stari cajtaj, pa bi je mi v gnešnjom časi ranč tak nücali. S šegami so si pomagali, aj žalost miné, znali so, ka so v svojoj žalosti nej sami. Žalüvali so vküper, s sausedami pa žlatov. Gnesneden smo v svojoj žalosti dostakrat sami, pa ovak smo tö fejst individualistični. Inda so žalüvali pau lejta ali edno leto, po tistom je žitek teko dale. Gnes nemamo té šeg, s šterimi bi žalost po smrti vöžalüvali. Tau pa pride vse nazaj v naše domauve. Dostakrat vsikši den goripoiškemo grobe, nesémo cvejtko pa svejče. Nücamo nika zvünešnjoga, tak ostane menje osebnij spominov na pokojne.«

-dm-

RADIO MONOŠTER

9970 Szentgotthárd, Gárdonyi u.1.
info@radiomonoster.hu
Tel/Fax: +36-94-554-126

Szentgotthárd / MONOŠTER 106.6 MHz
Felsőszölnök / Gornji Senik 97.7 MHz

Vsak dan / Naponta : 12.00-16.00

www.radiomonoster.hu

Žive jaslice v Andovcih

SREČANJE NEKDENEŠNJI PA GNEŠNJI ANDOVČANOV PRED SVETKI

Porabsko kulturno in turistično društvo Andovci pa Narodnostna samouprava Andovci zdaj že deset let organizirata pred božičom žive jaslice pri Porabski domačiji. Letos smo žive jaslice v petek, 22. decembra, večer v petoj vöri nutrapokazali, dapa kak zdaj že več lejt, na žalost snega pa nej bilau. Zavolo tauga, gda smo zrzanka vcujstaniili üto delat za betlehem,

Živi betlehem v lepoj andovskoj naravi

nam sprvoga falilo, gda smo se kreda dejvali, smo tam pri jaslicaj doživeli, tak kak če bi že rejsan sveta nauč bila. V jaslicaj je mali Jezuš ležo, paulek sta Marija pa Jožef stala, kauli njij pa pastirge pa krali, steri so prišli pozdravit sveto družino. Fejst lejpo je bilau pa rejsan je šlau za düšo, skaus so se svete pesmi vartile, prejk projektora smo pa »živo leko poglednili cejlo betlehemsko zgodbo«. Potistim ka si je lüstvo poglednilo betlehem, smo na

V dvorani je lidi čako krispan, pod krispanom pa betlehem iz kukarčnoga lupinja, steroga je napravila pokojna Ibolya Sass

Etak so se zbirali gnešnji in nekdanješnji Andovčani pri Hiši rokodelstva, ka bi vidli žive jaslice

nišoga božičnoga občütka smo nej meli, zaman smo küjano vino koštavali, vej pa tak je sonce sijalo kak oktobra. Tau se je malo zatok spremenilo, gda smo betlehemske zvezdo gorobejsili pa maloga Jezuš a jaslice djali.

Dočas smo mi jaslice delali, dočas so drügi v krüšno peč naložili. Trbelo je redno nalagati, zato ka dvajsti kil pečenje smo meli v peči. Še sreča, ka s küjanjom se nam nej trbelo mantrati, zato ka mammo ednoga flajsnoga küjara, Ferija Trifusa z Varaša, šteri že petnajset lejt pomaga nam pri tejm, aj lüstvo vsigdar zadovolno pa s punim želaudcom gorstane od staula.

Letošnji zadnji pa najlepši božični program je malo ovakši bejo, kak smo ga dotejga mau meli, zato ka smo pozvali tiste Andovčane tö, steri več ne živejo doma v rojstnoj vesi, steri v drugi vasaj pa po varašaj živejo. Tak ka od tauga je še lepše bilau vse, sploj pa te, gda sem vido, ka stare kejpe naprej vzemajo iz žepke pa eden drugomi kažejo. Te petek smo rejsan tak bili kak edna velka družina, steri smo rastordjeni po svejti, dapa na božič zato domau pridemo. Tisto božično razpoloženje, ka je

Ništrni so radi spejvali s judašom Lajčinom Nemecom s Hodoša

Po večerdji se je začno ples

V dvorani je dišalo po pečenji, društvo je vsakšoga pozvalo na »božično« večerdjo

večerjo šli, ka je že nam naš küjar Feri pripravo. Gda smo si k stauli vseli, te sem vido, kak dosta nas je, ka se je vanej v kmici sploj nej vidlo. Muziko smo si tau leto od Lajčija Nemeca naraučili, pleso je vsakši skur do zazranka, od maloga do starejšoga, še tisti tö, steri

samo edno nogau emo. Hvala vsakšoma, ka ste prišli, vsejm, ka ste pomagali, najbola pa Andovčanom, steri ste domau prišli pa s tejm ste nam olepšali program živi jaslic v Andovcaj.

Karči Holec

Aleksander Ružič

NOUVI KAPUT

Tisti večer, gda je Vendel prvo pout s krčme v novu lačaj domou prišo in si je po pouti najbolje brodo, če je gda v življenji spoj v kakšo krčmo v novu lačaj šou, se je toga nej mogo spomniti.

»Skoron sam gvüšen, ka nej,« si je brodo po tjuma. Kaput je vrgo na postelo, lače pa je pomali doj z dugi pargetni lač potegno, je naraj, kak da bi dajce primo, na grablice obeso in si začno zadovolno zgučavati:

»Ilonka je rejsan ženska, kak more biti. Tak je prijazna do mene. Najbrž zato, ka sam nej tak špotlivi, kak so tej konji. Kari in Janoš sta ešče ešče, like Števan je pa pravi čemer. Vsakši njemi je napouti. Pa kak se zna špotariti. Ali je nika nej nači nak mi vsi v etom pozablenom kouti, gé se samo na graubišči zvon oglašja, da štoj dūšo pisti, ka bi pa štoj gda deteča koulica tisko, toga pa je že dugo nej bilo eti videti.«

Vgasno je posvejt in se v krpe spravo. Nika se je obračo, ka bi zaspo, ali ga je veselje tistoga večera v krčmi pri Ilonki nej püstilo zaspati.

»Najbole je smešen bio Števan. Čemerov, ka me je Ilonka pred vsejmi tak povalila, nje pa ošpotala, je nej mogo skriti. Gda je pravila, ka si še naj novu kaput küpim, ka mo se te leko ženo, so pa ovi samo muknili kak kmica. Zgrabili so za kupice in s čemerami cejli špricer doj potočili, kak da bi kupico vode v stüdenec vlijali, in te so komaj začnili nazaj k sebi prititi.

»Ja, kak pa se naj ženim? Nejsam, bogve, niti za enov gda kaj bole pogledno, gda sam mladi bio, nej pa zdaj, gda sam že proti konci. Ali če bi Ilonka nej bila oženjena...,« je ešče malo zamrnjavo v trdo kmico, te ga je pa vzejla nouč.

Rano je stano. Odkleno je vinešnje dveri in pogledno proti senbi, ka bi si šou drovno za šparat zaküriti poiskat, in gda je na prag stoupo, njemi je maček med nogami kak kača blisno.

»A, ti vrag mačeči! Že keden dni te je nej bilo k iži. Zdaj si pa stepeni pa lačen prišo, nej? Samo se bagzivaš okouli, za drugo si tak nej!«

Odpro je nouvo škatülo mlejka pa mački poredno nalejo, te je pa stoupo po drovno in nedugo za tem se je že z Vendelovoga rou-ra kadilo.

»Močnik si sküjam!«

V piskri je začno mlejko mejšati, zmes pa gledo mačka, kak na glas lapsa svoj zajtrik. Ja pa nej je v piskri zavrelo in v vodou je začno trousiti z vodov zmejšano melo, in močnik je zadišo po celoj künji. Zadolvolno so njemi šle lampe narazno, te je pa vpamet vzeo, ka je maček že vse svoje mlejko pojo. Obrno se je in ga zagledno, ka se je raztegnu po srtele, glij pod grablicami, gé so njegovje lače visile.

»Ti vrag mačeči, zdaj boš pa tuj dreveno, nej? Samo se stepaš okoli pa mačke rejdiš, nej,« je nej s kakšimi čemerami, like bole z navade, pravo mački. Ali je to bilo zadosta, ka njemi je v glavou vdarilo, kak njemi Ilonka včera pravila:

»Ešče si novu kaput küpi, Vendel, pa boš se leko ženo!«

»Ilonka zato si čedno brodi. Ma prav. Pa si ga tüdi küpim,« se je močen napravvo. V tistom je prasnulo in močnik se je razleto ta po šparati, kak da bi štoj bejle krugle razsipo. S cotov je potegno pisker na kraj, ali je začnulo tak smrdeti kak v pekli. Oubo je vrgo na mačka, tak ka je zacvilo in od straja prek stola skočo na postelo. Pivinski glaž je po poudi scingo, Vendel je pa friško odpro dveri.

»Tak, močnik se mi je prsmoudo. Gda se rasladi, ga mački dam ... če de ešče doma.«

V šalico si je vlejo mleko, si ešče vrezu falat krüja pa malo klobasi, ali je spoj nej na pamet jemao, ka jej. Pogledno je na vöro in si zgučo:

»Za pou vöre ide bus. Do tačas se glij spravim.«

Z varaša je že s poudnešnjim nazaj prišo. Plastično turbo je zamotano pod pazdjami neso, zato ka je nej šceo, ka bi ga štoj vido ali pa bognedaj, pito, ka v turbu nosi. Doma se je včasile obleko v novu kaput in lampe so njemi šle narazno kak kvas, gda se za krüj gibile. Nove lače in novu kaput je lepou na grablice obeso, malo odo po künji, pa malo po dvorišči, ali je vöra tak pomali šla, kak da bi šcela, ka bi jo štoj tisko.

»Drovno si nasekam. Trbej mi, ka s kustimi žmetno zakürim,« si je zmišlavo, samo ka bi sunce itrej doj odišlo.

»Malo ešče počakan. Naj ovi najprle pridejo, ka do bole zijali,« je brodo, da je gledou sunce, kak se začne

za strejo skrivati.

V Ilonkinoj krčmi pa je tisti večer dugo nikoga nej bilou.

»Eno par mladi, ka so včera bili, je najbrž v varaš v disko odišlo. Ka je sobota. Tüdi moji pojbov dugo nega, ali san gvüšna, ka pridejo. Kak sakši večer. Kak so špajnsni, da se tak fajns štrajckajo,« si je brodila Ilonka.

Prvi je v krčmo stoupo Števan. Ilonka je včasi vpamet zejla, ka je Števan v novu lačaj prišo. Malo je se pa ta šou po krčmej, pa pogledavo proti njej, ali se je Ilonka delala kak da nika nouvoga ne vidi.

»Števan, doj si sedi, ka je stati žmetnej kak sedeti,« je le pravila in njemi šla natakat špricer. »Ovi nede?«

»Malo me za nje briga, Ilonka. Meni de lepše, če va si sama pogučavala.«

Glij je šcela nika nazaj praviti, da so se v krčmo odprle dveri in not sta stoupila Kari in Janoš. Oba v novu lačaj. Tüdi zdaj se je Ilonka napravila, kak da tou ne bi vidla, včasi prnesla špricera tüdi njima in odišla za šank. Moški so začnili za stolon glave vküp tiskati pa nika med sebov mrnjaviti, te se je pa oglaso Števan:

»Si vidla Ilonka, mi zdaj mamu tüdi nove lače. Pa malo boukše kak Vendel.« Ilonka se je samo malo zasmijala in kratko nazaj pravila:

»Ja, lepe lače mate. Tudi van je že čas bio, ka ste stare razcotane doj s sebe vrgli; da po svejti idete, pa če glij samo v moju krčmo. Samo pazite, ka šterome kakša lačnica kratka ne grata.«

Kari in Janoš sta se Ilonki-

nomi špajsi na glas zasmijala, Števan je samo v sto glavo držo.

»No, Števan, tebi je tou nej smešno? Kak pa te tou?«

Na tou Ilonkino pitanje sta Kari pa Janoš kak eden v Števana poglednili, zato ka je njima nej se čisto bilou, ka je Števana Ilonka pitala. Ali je v tistom v krčmo stoupo Vendel. Vse štiri glavé so se proti njemi obrnile, njuve lampe pa so ostale na pou odprejete. Prva se je oglasila Ilonka:

»Ste vidli, ka je Vendel sakši den bole novu? Eno stubo je pa pred vami, zdaj ka ma ešče tüdi novu kaput. No, Vendel, sedi, ka ti špricer prnesen. Pa boš se rejsan ženo?«

Vendel se je vküp potegno kak jež. Nej je znao, ali naj odide ali pa naj kaj pove. Pogledno je po svoji stari pajdašaj, šteri so ga samo začüdeno gledali, te je pa Vendel s kupicov v rouki gor stano pa prouti Ilonki pravo:

»Zdaj tak friško tou nede. Leke da tvoj mož mrje, te se s tebov oženin, Ilonka. Mi ne vörješ?«

Najprle se je začnili smijati Ilonka, za njov pa sij drugu. Prvo rundo so kak eden doj potočili, Števan je pa veselo pravo:

»Vendel, Vendel, nej san znao, ka takši smej znaš vö spraviti. Gnes plačamo dupliško sij, ti pa nej, zato ka si nas v takši fajni smej spravo. «

Vendel je samo žalostno pogledno po sej svoji pajdašaj, te pa začno pomali, kak da bi palinka tekla, piti svoj drugu špricer. Mi pa ešče gnes den ne vemo, če je Vendel tou z Ilonkov zasticino mislo ali je pa šceo samo smej napraviti.

PETEK, 05.01.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, 10.05 Dober dan, 11.15 Vem!, kviz, 12.05 Ugriznimo znanost: Kako iz umazane vode narediti čisto, oddaja o znanosti, 12.35 Pogled na Križana iz Kopra in Pirana, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Slovenija v letu 2017, 14.30 Studio 3: Tarča, 15.20 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.05 Duhovni utrip: Vrata upanja, 16.25 Naš vsakdanji kruhek: Ljubezen je hudič, slovenska nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Alpe-Donava-Jadran: Srednjeveška poroka v Landshutu, 17.55 Novice, 18.00 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 18.10 Pujsa Pepa: Kombi gospoda Lisjaka, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Noč Modrijanov 2014: Lepo je biti skupaj..., 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 22.55 Nevarna razmerja, ameriški film, 0.55 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.20 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.15 Info-kanal

PETEK, 05.01.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.35 Skodelica kave, dokumentarni film, 9.35 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 10.15 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 11.00 Dobro jutro, 12.55 Deskanje na snegu - svetovni pokal: paralelni veleslalom, 14.10 Biatlon - svetovni pokal: sprint (M), 15.50 Alpski magazin, 16.50 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: novoletna skakalna turneja, kvalifikacije, 18.40 Primorska kronika, 18.55 Otroški program: Op! 20.05 Berlin 1936, nemški film, 21.50 Zvezdana, 22.35 Kdo bi vedel, zabavni kviz, 0.00 Glasbeni spoti, 1.00 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: novoletna skakalna turneja, kvalifikacije, 2.30 Info-kanal, 5.10 Glasbeni spoti

SOBOTA, 06.01.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.45 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek: Saša Lošič, 11.35 Dosje: Lustracija, 12.40 Kaj govoriš? = So vakeres? 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.50 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 14.35 Mame, slovenska nanizanka, 15.00 Ambient, 15.35 Profil, 16.00 Cesarjev kuhar, japonska serija, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Mestne promenade: Ribnica, dok. serija, 17.45 Pogled na game, dok. oddaja, 18.00 Sladko življenje z Rachel Allen: Poletne sladice, 18.30 Ozare, 18.40 Kalimero: Nič ne vidim, risanka, 19.00 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 20.05 Brezčasna Adaline, ameriški film, 22.00 Prevara (III.), ameriška nadaljevanka, 23.05 Poročila, Šport, Vreme, 23.35 Dekle z zmajskim tatujem, koprodukcijski film, 2.10 Profil, 2.35 Dnevnik Slovencev v Italiji, 3.00 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 3.55 Info-kanal

SOBOTA, 06.01.2018, II. spored TVS

6.15 10 domačih, 7.00 Najboljše jutro, 8.00 Čarokuhinja pri atu: Grška kuhinja, 8.30 Čokoladne sanje, slovenska nad., 9.15 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 1. vožnja, 10.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (M), 1. vožnja, 12.00 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 2. vožnja, 13.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (M), 2. vožnja, 14.25 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: novoletna tekaška turneja - skupinski štart (Ž), 14.55 Biatlon - svetovni pokal: zasledovalna tekma (M), 15.40 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: novoletna tekaška turneja - skupinski štart (M), 16.45 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: novoletna skakalna turneja, 19.05 Biatlon - svetovni pokal: zasledovalna tekma (Ž), 20.05 Dan osvoboditve, dok. film, 21.50 Derren Brown: Ukane: Kako nadzorovati ljudstvo?, 22.45 Koncert: Pankrti - 40 let, 0.05 Glasbeni spoti, 1.15 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 1. vožnja, 2.05 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 2. vožnja, 2.50 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: novoletna skakalna turneja, 4.35 Info-kanal, 5.25 Glasbeni spoti

NEDELJA, 07.01.2018, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 10.10 Džamila in Aladin, ang. otroška nanizanka, 10.50 Pleši, poj, oder je tvoj: Folklorna skupina Emona, 50 let, 11.25 Ozare, 11.30 Močne korenine, navdih za prihodnost, dok. oddaja, 12.00 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Noč Modrijanov 2014: Lepo je biti skupaj..., 15.05 Moja sestra suhica, koprodukcijski film, 16.45 Kino Fokus, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Avsenik s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija, 18.40 Zmajči zmaj, risanka, 19.00 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Mame, slovenska

nanizanka, 20.25 Modna hiša Velvet (IV.): Dobrodošli šestdesetih, španska nad., 21.55 Intervju: Dejan Valentinčič, 22.45 Poročila, Šport, Vreme, 23.15 Angela Merkel - kanclerka nepričakovano, francosko-nemška dok. oddaja, 0.15 Bravo orkester! 0.30 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.55 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.50 Info-kanal

NEDELJA, 07.01.2018, II. spored TVS

6.30 Duhovni utrip, 6.45 Glasbena matineja, 7.50 Čokoladne sanje, slovenska nad., 9.15 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (Ž), 1. vožnja, 10.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 1. vožnja, 12.00 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (Ž), 2. vožnja, 13.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 2. vožnja, 14.25 Biatlon - svetovni pokal: štafeta (M), 15.50 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: novoletna tekaška turneja - zaključna etapa (M), 16.30 Biatlon - svetovni pokal: štafeta (Ž), 17.40 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: novoletna tekaška turneja - zaključna etapa (Ž), 18.35 Mestne promenade: Ribnica, dok.serija, 19.00 Z glasbo in s plesom 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Leonardo - človek, ki je rešil znanost, dok. oddaja, 20.55 Nesmrtni, oddaja o športnih velikanih, 21.30 Avsenik s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija, 22.50 Goljujija (I.), danska nad., 0.05 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (Ž), 1. vožnja, 0.50 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (Ž), 2. vožnja, 1.40 Glasbeni spoti, 2.40 Info-kanal

PONEDELJEK, 08.01.2018, I. spored TVS

6.10 Utrip, Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, 10.15 Sladko življenje z Rachel Allen: Poletne sladice, 10.45 10 domačih, 11.25 Vem!, kviz, 12.10 Kaj govoriš? = So vakeres? 12.30 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Ljubi Bog ji je dal tolk talentov, dokumentarna oddaja, 14.30 S-prehodi: Happy Day, 15.00 Dober dan, Koroska, 15.30 Osmi dan, 16.05 Z glasbo in s plesom, 16.25 Naš vsakdanji kruhek: Najboljši par, slovenska nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 V svojem ritmu: Country, glasbeno-dokumentarna serija za mlade, 17.55 Novice, 18.00 Young Village Folk: Peter iz Bacheva - študij na športni akademiji spodbudil idejo sobivanja konjev in otrok s posebnimi potrebami, 18.10 Lili in Čarni zaliv: Čas za oddih, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio City, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 22.55 Umetni raj: 14. Animateka, 23.30 Glasbeni večer, 0.40 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.05 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.00 Info-kanal

PONEDELJEK, 08.01.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.35 Sir s sedmi skorjami, dokumentarno-izobraževalni film, 9.15 Dva vodiča, en kisik, dokumentarni film, 10.25 Dobro jutro, 13.05 Derren Brown: Ukane: Kako nadzorovati ljudstvo? 14.10 Nesmrtni, oddaja o športnih velikanih, 14.50 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 16.00 Izzivi - obrt in podjetništvo, informativno-svetovalna oddaja TV Maribor, 16.30 Halo TV, 17.15 Hišica v preriji (VII.), ameriška nadaljevanka, 18.10 Tele M, aktualno-informativna oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, 18.55 Studio kriškiša: Zidajmo veselo! 19.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 20.00 Svetovni popotnik: Švica, 20.55 Maigret (II.): Noč na križišču zločina, britanska nanizanka, 22.30 Časnik, hrvaška nadaljevanka, 23.30 Sedem pesmi za dolgo življenje, britansko-ameriška dokumentarna oddaja, 0.40 Glasbeni spoti, 1.45 Info-kanal, 5.25 Glasbeni spoti

TOREK, 09.01.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, 10.05 Dober dan, 11.15 Vem!, kviz, 12.00 Močne korenine, navdih za prihodnost, dokumentarna oddaja, 12.30 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Studio City, 14.40 Kino Fokus, 15.00 Kanape - Kanapé, oddaja TV Lendava, 15.30 Fircologi, mozaična oddaja za otroke, 16.00 Jedi za vsak dan z Rachel Allen: Domače sestavine, 16.25 Naš vsakdanji kruhek: On ali ona, slovenska nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Piknik s torto: Zajček z zmajem, risanka, 18.10 Niko: Stopinja, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Kjer bom doma (V.), avstralska nadaljevanka, 21.00 Dosje: 30 let Utrupa, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 23.10 Pričevalci: Tone in Marija Brne, dokumentarna oddaja, 0.40 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.05 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.00 Info-kanal

TOREK, 09.01.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 11.30 Halo TV, 12.20 Dobro jutro, 14.45 Dober dan, 15.50 Svetovni popotnik: Švica, 16.50 Hišica v preriji (VII.), ameriška nadaljevanka, 17.55 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (Ž), 1. vožnja, 19.00 Iz popotne torbe: Vse je enkrat prvič, poučna oddaja za otroke, 19.25 Nagelj, japonska nadaljevanka, 20.00 Nesmrtni, oddaja o športnih velikanih, 20.40 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (Ž), 2. vožnja, 21.50 Superklasiko, danski film, 23.35 NLP: razkritje, ameriška dokumentarna oddaja, 0.20 Glasbeni spoti, 1.20 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (Ž), 1. vožnja, 2.20 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (Ž), 2. vožnja, 3.25 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

SREDA, 10.01.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, 10.05 Dober dan, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Slastna kuhinja: Solata avokadov duet 12.00 Umetni raj: 14. Animateka, 12.30 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Intervju: Dejan Valentinčič, 14.35 Duhovni utrip: Vrata upanja, 15.00 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.35 Male sive celice: OŠ Cvetka Golarja Škofja Loka in OŠ XIV. divizije Senovo, kviz, 16.25 Naš vsakdanji kruhek: Hujšanje ni nobena znanost, slovenska nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Dinotačke: Kar smo rešili, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: Inverzija, iranski film, 21.25 Kratki film, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 22.55 Sveto in svet: »Spet dati dušo Evropi«, papež Francišek, 23.55 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 0.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.10 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.00 Info-kanal

SREDA, 10.01.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.15 Kanape - Kanapé, oddaja TV Lendava, 9.05 10 domačih, 9.55 Hišica v preriji (VII.), ameriška nadaljevanka, 11.00 Dobro jutro, 13.35 Nesmrtni, oddaja o športnih velikanih, 14.15 Biatlon - svetovni pokal: posamična tekma (M), 16.30 Halo TV, 17.05 Silence, glasbenika s konca sveta, dokumentarni feljton, 17.50 Rokomet - prijateljska tekma, Slovenija : Srbija, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Zgodba Florence Foster Jenkins, nemški igrano dokumentarni film, 21.00 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek, 22.00 Mamica, kanadski barvni film, 0.20 Glasbeni spoti, 1.20 Biatlon - svetovni pokal: posamična tekma (M), 3.00 Rokomet - prijateljska tekma, Slovenija : Srbija, 4.45 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

ČETRTEK, 11.01.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, 11.15 Vem!, kviz, 11.50 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 12.30 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Dosje: 30 let Utrupa, 14.30 Slovenci v Italiji, 15.00 Moj gost/Moja gostja - Vendégem, oddaja TV Lendava, 15.50 Prava ideja: Vinarstvo Steyer, 16.25 Naš vsakdanji kruhek: Ženske težave, moški problemi, slovenska nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Ugriznimo znanost: Znanost v letu 2018, oddaja o znanosti, 17.55 Novice, 18.00 Eko utrinki, 18.05 Zu: Zujeva razprodaja, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tarča, Globus, Točka preloma, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 22.50 Osmi dan, 23.30 Umetnost Francije: Tekla bo kri, britanska dokumentarna serija, 0.35 Ugriznimo znanost: Znanost v letu 2018, oddaja o znanosti, 1.00 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.25 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.20 Info-kanal

ČETRTEK, 11.01.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 9.10 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 10.00 Mestne promenade: Ribnica, dokumentarna serija, 10.45 Kino Fokus, 11.00 Halo TV, 11.35 Dobro jutro, 14.15 Biatlon - svetovni pokal: posamična tekma (Ž), 16.05 Jedi za vsak dan z Rachel Allen: Domače sestavine, 16.30 Halo TV, 17.15 Hišica v preriji (VII.), ameriška nadaljevanka, 18.10 Tele M, aktualno-informativna oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, 18.55 Ribič Pepe: Kako obogateti, mozaična oddaja za otroke, 19.25 Nagelj, japonska nadaljevanka, 20.05 Svobodne kitare, ameriška dokumentarna oddaja, 21.10 Krogi, koprodukcijski film, 23.05 Slovenska jazz scena, 23.50 Glasbeni spoti, 1.00 Biatlon - svetovni pokal: posamična tekma (Ž), 2.45 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

KRAJINSKI PARK
GORIČKO

www.park-goricko.org

POUT PO DOLAJ, PA BREGAJ.

**KUD BUDINCI, OBČINA ŠALOVCI IN PORABSKO
KTD ANDOVCI VABIJO NA
POHOD TREJ KRALOF NA POUTI PO DOLAJ, PA BREGAJ
V SOBOTO, 6. JANUARJA 2018**

**START OB 10:00 – VAŠKO GASILSKI DOM BUDINCI
ŽIVE JASLICE PRED PRIČETKOM POHODA**

Sprehodili se bomo gor in dol ob mejnih kamnih, kjer je še pred 29 leti stala žična ograja ali ti. železna zavesa na meji z Madžarsko. Tedaj za gibanje ljudi prepovedano območje, je danes kot nalašč za sprehod v naravi, ki je zacelila rane človeške nestrpnosti. Ustavili se bomo ob kamnu, ki označuje najsevernejšo točko Slovenije (46° 52' 37,52" SGŠ, 16° 14' 18,14" VGD). Na prostoru nekdanje stražnice v Budincih bomo obnovili svoje moči. Zatem se bomo odmaknili od meje proti severu in Andovcem, kjer nas bodo ob Malem Triglavu in hiši rokodelstva pričakali Andovčani z okrepčilom. Pohod bomo po 12,4 km zaključili s toplim obrokom ob vaško gasilskem domu in se veselili ponovoletnega druženja.

**Prijavnina: 7 € za odrasle in 4 € za dijake. Za mlajše otroke ni prijavnine.
Vsak pohodnik prejme pijačo in toplo malico.**

Dolžina poti: približno 12 km

Težavnost: gozdna pot po gričevju

Oprema: pohodniška obutev in pohodniške palice, nahrbtnik, voda, sadje.

Zaradi gibanja v obmejnem pasu imejte s sabo osebni dokument.

**Prijave: Vendel Žido ml.
na M: 040 583 456
ali po e-pošti:
zido.vendel@gmail.com
in pred začetkom pohoda**

europa
greenbelt
Slovenija - Madžarska 2018-2020

**Muzej
Avgusta
Pavla**

Obiskovalce pričakuje
od torika do sobote
od 11.00 do 15.00 ure.

Skupine sprejemajo tudi zunaj
delovnega časa, prijavite se lahko
po telefonu 94/554-128.

Vstopnina za odrasle: 600 forintov
ali 2 evra, za dijake in upokojenca:
300 forintov ali 1 evro.

Za šolske skupine prirejajo tudi
delavnice.

WWW.SLOVENC.HU

**KÜHARJEVA SPOMINSKA HIŠA
NA GORNJEM SENIKU**

(cerkvenozgodovinska in etnološka razstava)

*Odprta ob torkih in četrtekih
od 14. do 18. ure,
ob sobotah od 10. do 14. ure.*

*Kontaktna oseba: Ibolya Neubauer
Tel.: +36-30-6088-695*

E-mail: kuharemlekhaz@jupinet.hu

Vodstvo v slovenščini!

Vstop brezplačen!

Naslov: H-9985, Gornji Senik, Cerkvena pot 11.

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtak
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobot; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Ministrstvo za človeške vire (EMMI), Zveza
Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUBB